

**РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСЕ
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ИСКЕ ИЛДЕРӘК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ**

КАРАР

08.06.2018 ел

Иске Илдерәк авылы

№ 70

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл жирлеге территориясендә Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәрү тәртибе турында Нигезләмәне раслау хакында.

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәгә 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл жирлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл жирлеге Советы Карар кабул итте:

1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл жирлеге территориясендә Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәрү тәртибе турында кушымтадагы нигезләмәне расларга.
2. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл жирлеге Советының «Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл жирлегендә ачык тыңлаулар үткәрү буенча Нигезләмә турында» 2012 елның 20 ноябрдәгә 14 номерлы карары үз көчен югалткан дип танылсын.
3. Әлеге карар Аксубай муниципаль районы Интернет челтәрендә рәсми сайтта урнаштыру юлы белән игълан ителергә тиеш [http:// aksubayevo.tatarstan.ru/](http://aksubayevo.tatarstan.ru/) һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат порталында <http://pravo.tatarstan.ru/>, һәм ул рәсми рәвештә игълан ителгәннән соң үз көченә керә.

Иске Илдерәк авыл жирлеге
Башлыгы

В. Альметкин

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге территориясендә Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәру тәртибе турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1 әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясенә, "Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, Россия Федерациясенәң 29.12.2004 елгы 190-ФЗ номерлы Шәһәр төзелеше кодексына, Россия Федерациясенәң 25.10.2001 елгы 136-ФЗ номерлы Җир кодексына, Уставка ярашлы эшләнгән Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге, һәм Россия Федерациясе гражданның җирле үзидарәне жәмәгать тыңлауларында катнашып гамәлгә ашыруга Россия Федерациясе Конституциясендә билгеләнгән хокукын гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән һәм Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге территориясендә (алга таба - торак пункт) Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәру тәртибен билгели.

2. Төп төшенчәләр

2.1. Бу положениедә түбәндәге төшенчәләр кулланыла:
жәмәгать тыңлаулары җирлек халкының җирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итүдә җирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектларын тикшерү юлы белән турыдан-туры Катнашу формасы;
халык тыңлауларын оештыру-халык тыңлауларын үткәру вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр итүгә, муниципаль хокукый акт проекты белән алдан танышуга, халык тыңлауларында катнашуны тәэмин итүче башка чараларга, халык тыңлаулары нәтижәләрен игълан итүгә юнәлдерелгән эшчәнлек;
ачык тыңлаулар үткәру инициаторлары - торак пункт халкы, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге Советы (алга таба – торак пункт Советы), Иске Илдерәк авыл җирлеге башлыгы (алга таба-торак пункт башлыгы);
ачык тыңлауларда катнашучылар-җирлек халкы, гражданның инициатив төркеме вәкилләре, җирлек Советы депутатлары, җирлек башлыгы, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл җирлеге башкарма комитеты вазыйфаи затлары (алга таба - җирлек башкарма комитеты), ачык тыңлаулар үткәру өчен җәлеп ителгән белгечләр.

3. Халык тыңлауларын үткәру максатлары

3.1. Халык тыңлаулары:

- 1) Россия Федерациясе гражданның җирле үзидарәне гамәлгә ашыру хокукын жәмәгать тыңлауларында катнашу юлы белән гамәлгә ашыру;
- 2) җирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар эзерләгәндә һәм кабул иткәндә җирлек халкының мәнфәгатьләрен һәм ачыклығын тәэмин итү;
- 3) җирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле карарлар кабул итүне күздә тоткан иң мөһим мәсьәләләр турында халыкны мәгълүматлаштыру;
- 4) жәмәгать тыңлауларына чыгарылган мәсьәләләр буенча жәмәгатьчелек

фикерен ачыклау;

5) жирле үзидарэ органнары һәм торак пункт халкы арасында үзара аңлашуга ярдәм итү;

6) жирле үзидарэ органнары тарафыннан ачык тыңлауларга чыгарыла торган муниципаль хокукый актлар проектлары буенча карарлар кабул итү өчен тәкъдимнәр (тәкъдимнәр) эзерләү.

4. Халык тыңлауларының бурычлары

4.1. Халык тыңлауларының бурычлары булып:

1) жирлек халкына муниципаль хокукый актлар проектлары, шулай ук ачык тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәләләр турында тулы һәм төгәл мәгълүмат житкерү;

2) муниципаль хокукый актлар проектлары һәм ачык тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәләләр буенча жирлек халкының фикерен тикшерү һәм ачыклау;

3) муниципаль хокукый актларның карала торган проектларына, шулай ук ачык тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәләләргә жирлек халкының мөнәсәбәтен бәяләү;

4) жирлек халкының мәнфәгатьләренә кагылган жирле үзидарэ органнары үткәргән мөһим чаралар буенча жирлек халкы ягыннан тәкъдимнәрне һәм тәкъдимнәрне ачыклау.

5) жир участкалары һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре булган физик һәм юридик затларның тәкъдимнәрен һәм тәкъдимнәрен ачыклау.

5. Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткөрү принциплары

5.1. Жәмәгать тыңлауларын оештыруның һәм үткөрүнең төп принциплары булып: Законлылык, гарантиялелек, иреклелек, ачыклык, мәгълүматлылык тора.

5.2. Торак пункт халкына федераль законнарда, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерәк авыл жирлегенә Уставында (алга таба-торак пункт уставы) билгеләнгән тәртиптә ачык тыңлауларда киртәсез катнашу гарантияләне.

5.3. Жәмәгать тыңлауларында катнашу ирекле рәвештә башкарыла. Беркем дә авыл халкын жәмәгать тыңлауларында катнашырга мәжбүр итәргә яки катнашудан баш тартырга хокуклы түгел.

5.4. Жәмәгать тыңлаулары ачык итеп үткәрелә. һәрбер авыл кешесе жәмәгать тыңлаулары уздырылган көн, вакыт, урын, жәмәгать тыңлауларына чыгарыла торган мәсьәләләр турында белергә хокуклы.

6. Жәмәгать тыңлауларына чыгарыла торган сораулар

6.1. Жәмәгать тыңлаулары жирле үзидарэ органнары вәкаләтләре кысаларында кабул ителә торган норматив хокукый актларның теләсә нинди проектлары буенча үткәрелергә мөмкин.

6.2. Жәмәгать тыңлауларына мәжбүри рәвештә:

1) жирлек уставы проекты, шулай ук әлеге уставка үзгәрешләр кертү һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый акт проекты, жирлек уставына үзгәрешләр бары тик жирлек уставына беркетелә торган жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне һәм аларны хәл итү буенча вәкаләтләрне Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарда туры китерү максатларында гына кертелә торган очраклардан тыш;

2) жирлек бюджеты проекты һәм аның үтәлеше турында хисап;

3) генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияләрне чикләү проектлары, территорияләрне төзекләндерү

кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, жир кишәрлеген яки капиталъ төзелеш объекттын шартлы рәхсәт ителгән файдалану төренә рәхсәт бирү турында карар проектлары, чик параметрлардан тайпылуга рәхсәт бирү турында карар проектлары буенча рәхсәт ителгән төзелеш, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләү, жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның бер төрен жирдән файдалану һәм төзелешнең расланган кагыйдәләре булмаганда башка төр файдалануга үзгәртү мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышулары яки жәмәгать тыңлаулары үткәрелә, аларны оештыру һәм үткәрү тәртибе авыл жирлеге Уставы һәм (яки) шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы закон нигезләмәләрен исәпкә алып, жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә;

4) "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясына ярашлы рәвештә, торак пунктны үзгәртеп кору турында сораулар жирлек халкын тавыш бирү юлы белән яки гражданныр жыеннарында белдерелгән ризалык алу таләп ителә;

5) муниципаль берәмлекнең социаль-икътисади үсеше стратегиясе проекты;

6) 6.2 пунктнда күрсәтелгән проектлар һәм мәсьәләләр буенча ачык тыңлауларны оештыру һәм үткәрү тәртибе. авыл жирлеге Уставы һәм (яки) жирлек Советының норматив хокукый актлары белән билгеләнә һәм муниципаль берәмлек халкына Жәмәгать тыңлауларын үткәрү вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр итүне, муниципаль хокукый акт проекты белән алдан танышуны, муниципаль берәмлек халкының жәмәгать тыңлауларында катнашуын тәэмин итүче башка чараларны, кабул ителгән карарларны мотивациялә нигезләүне дә кертеп, жәмәгать тыңлаулары нәтижәләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) күздә тотарга тиеш.

7. Жәмәгать тыңлауларында катнашу

7.1. Жәмәгать тыңлауларында катнашу хокукына торак пункт территориясендә даими яки күбесенчә яшәүче һәм жәмәгать тыңлаулары уздырылган вакытта 18 яшькә житкән гражданныр, шулай ук юридик затлар, территориаль ижтимагый үзидарә органнары ия, аларның мәнфәгатьләре билгеләнгән эшчәнлеккә яки кабул ителгән документларга кагыла.

7.2. Жәмәгать тыңлауларында катнашучылар Жәмәгать тыңлауларын үткәрүне билгеләгән органга, аларны жәмәгать тыңлаулары уздырылган көнгә кадәр жәмәгать тыңлаулары протоколына кертү өчен, фикер алышу мәсьәләләренә кагылышлы үз язма тәкъдимнәрен һәм искәрмәләрен тәкъдим итәргә хокуклы.

7.3. Ачык тыңлауларга жирлек территориясендә яшәүче гражданныр һәм аларның вәкилләре; жирлек территориясендә урнашкан оештыру-хокукый формасына һәм милек формаларына бәйсез рәвештә предприятияләр, оешма учреждениеләре вәкилләре; ижтимагый берләшмәләр һәм башка коммерцияле булмаган оешмалар, территориаль ижтимагый үзидарә органнары вәкилләре чакырыла, әгәр билгеләнгән эшчәнлек аларның законлы мәнфәгатьләренә кагылса яки аларның яшәү яки урнашу территориясенә йогынты ясый алса. Жәмәгать тыңлауларында катнашу өчен бәйсез экспертлар, массакуләм мәгълүмат чаралары вәкилләре чакырылырга мөмкин.

Халык тыңлаулары торак пункт территориясендә үткәрелә.

7.4. Әгәр шартлы рәвештә рәхсәт ителгән жир кишәрлеген яки капиталъ төзелеш объекттын куллану әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин икән, жәмәгать тыңлаулары мондый тискәре йогынты куркынычы янаган жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектлары хокук ияләре катнашында

үткөрелә.

7.5. Территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне чикләү проекты буенча ачык тыңлаулар аның планлаштыру проекты һәм чикләү проекты эзерләнә торган территориядә яшәүче гражданның, күрсәтелгән территориядә урнашкан жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокук ияләре, мондый проектларны гамәлгә ашыру белән бәйлә законлы мәнфәгатьләре бозылырга мөмкин булган затлар катнашында үткөрелә.

7.6. Әгәр жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү капитал төзелешнең аерым объектны урнаштыру яки реконструкцияләү белән бәйлә булса, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү буенча ачык тыңлаулар мондый объектны урнаштыру яки реконструкцияләү өчен планлаштырылган территория чикләрендә һәм мондый объект өчен билгеләнгән территорияләренә куллануның аерым шартлары булган зона чикләрендә үткөрелә.

8. Халык тыңлаулары инициативасы

8.1. Халык тыңлаулары халык, поселок советы яки поселок башлыгы инициативасы буенча үткөрелә.

8.2. Авыл жирлегә башлыгы инициативасы буенча халык тыңлауларын үткөрү авыл жирлегә башлыгының халык тыңлауларын билгеләү турындагы карары рәвешендә рәсмиләштерелә.

8.3. Жирлек Советы инициативасы буенча халык тыңлауларын үткөрү авыл жирлегә Советының халык тыңлауларын билгеләү турындагы карары рәвешендә рәсмиләштерелә.

8.4. Россия Федерациясенең һәр гражданы яки муниципаль район территориясендә яшәүче, Россия Федерациясенең сайлау хокукына ия булган гражданның төркеме жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча ачык тыңлауларны башлап жибәрү өчен 18 яшькә жеткән 30 кешедән ким булмаган инициатив төркем(алга таба-инициатив төркем) тәзиләр.

Инициатив төркем оештыру турында карарны аның әгъзалары җыелышта кабул итә һәм протокол белән рәсмиләштерелә. Инициатив төркемдә һәр торак пунктның 5 кешедән ким булмаган халкы булырга тиеш. Протоколда ачык тыңлауларга чыгару планлаштырылган мәсьәләләр күрсәтелә, шулай ук инициатив төркем әгъзалары санала.

8.5. Жирлек халкы инициативасы буенча ачык тыңлаулар билгеләү мәсьәләсен карау өчен аның инициаторлары жирлек Советына әлеге Нигезләмәгә N 1 кушымтасы буенча форма буенча гариза жибәрәләр, ул үз эченә алырга тиеш:

1) җәмәгать тыңлауларына чыгару өчен тәкъдим ителгән муниципаль хокукый акт проекты;

2) әлеге Нигезләмәгә N 2 кушымтасы буенча форма буенча инициатив төркем Исемлегә;

3) гражданның инициатив төркемен булдыру турында протокол.

8.6. Гражданның инициатив төркеме тарафыннан кертелгән Җәмәгать тыңлауларын билгеләү турындагы гариза жирлек Советы утырышында регламент нигезендә карала.

8.7. Жирлек советы инициатив төркем тарафыннан бирелгән документларны карау нәтижеләре буенча күпчелек тавыш белән Җәмәгать тыңлауларын билгеләү турында Карар кабул итә яки аларны билгеләүдән нигезле рәвештә баш тарта.

9. Җәмәгать тыңлауларын билгеләү тәртибе

9.1. Халык яки поселок Советы инициативасы буенча үткөрелә торган ачык тыңлаулар поселок Советы тарафыннан билгеләнә, ә поселок башлыгы инициативасы буенча поселок башлыгы тарафыннан билгеләнә.

Әлеге Положениенң 6.2 пунктында күрсәтелгән очракларда, җәмәгать

тыңлаулары поселок Советы тарафыннан билгеләнә.

9.2. Жирлек Советы карары, жирлек башлығының ачык тыңлаулар билгеләү турындагы карары, әгәр гамәлдәге законнарда башка сроклар каралмаган булса, мәсьәләне ачык тыңлауларда карау датасына кадәр 20 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

9.3. Жирлек Советы карарында, жирлек башлығының Жәмәгать тыңлауларын билгеләү турындагы карарында:

халык тыңлаулары инициаторлары турында мәгълүмат;

жәмәгать тыңлаулары темасы (сораулар, муниципаль хокукый акт проектының исеме, жәмәгать тыңлауларына чыгарыла);

тикшерелә торган мәсьәлә буенча жәмәгать тыңлауларында катнашучыларның тәкъдимнәр һәм киңәшләр бирү вакыты;

муниципаль хокукый акт проекты буенча тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр жиберелгән вакыт, урын;

жәмәгать тыңлаулары уздырылган көн, вакыт, урын.

9.4. Жирлек Советы карары, жирлек башлығының халык тыңлауларын билгеләү турындагы карары рәсми рәвештә халык тыңлаулары уздырылганчы 7 көннән дә соңга калмыйча игълан ителергә тиеш. Рәсми рәвештә шулай ук ачык тыңлауларда карау өчен тәкъдим ителгән карар проекты буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибе турында мәгълүмат та игълан ителергә тиеш.

9.5. Жәмәгать тыңлауларын билгеләү турында норматив акт белән бергә, жәмәгать тыңлауларына чыгарыла торган муниципаль хокукый акт проекты (муниципаль хокукый акт проекты ачык тыңлауларга чыгарылган очракта) игълан ителергә тиеш.

9.6. Жәмәгать тыңлауларын үткөрү турында Карар (Карар) игълан ителгәннән бирле, аларның катнашучылары Жәмәгать тыңлауларын үткөрү вакыты һәм урыны турында хәбәр ителгән дип санала.

10. Халык тыңлауларын оештыру (әзерләү) тәртибе

10.1. Әгәр жәмәгать тыңлаулары жирлек Советы, жирлек башлығы тарафыннан билгеләнә икән, Жәмәгать тыңлауларын үткөрүне матди-техник, оештыру һәм мәгълүмати тәэмин итү жирлек башлығына яки рәсми рәвештә ул вәкаләтле кешегә йөкләнә.

10.2. Жәмәгать тыңлауларын әзерләү һәм үткөрү чыгымнары жирлек бюджеты акчаларыннан башкарыла.

10.3. Халык тыңлауларын оештыручы:

1) жәмәгать тыңлаулары көн тәртибен әзерли һәм раслый;

2) жирле үзидарә органнарыннан ачык тыңлауларга чыгарылган мәсьәләләргә кагылышлы мәгълүмат һәм документлар сорый;

3) протоколны алып бару һәм төзү өчен жәмәгать тыңлаулары секретаре билгели;

4) Жәмәгать тыңлауларында катнашучыларны терки, граждандан һәм экспертлардан жәмәгать тыңлаулары кысаларында чыгыш ясау өчен гаризалар кабул итә;

5) докладчыларны (содокладчыларны) билгели;

6) жәмәгать тыңлауларында чыгыш ясау тәртибен билгели;

7) муниципаль район халкының халык тыңлауларына чыгарыла торган мәсьәләләр буенча граждандан һәм экспертлардан килгән тәкъдимнәрне һәм тәкъдимнәрне игълан итә;

8) халык тыңлауларында тарату өчен бердәм документ төзи, анда барлык килгән тәкъдимнәр аларны керткән кешеләрне күрсәтеп бирелә;

9) халык тыңлауларын үткөрү вакыты һәм урыны турында граждандарга

мәғлүмат бирә;

10) Жәмәгать тыңлауларында катнашучыларның тавыш бирүләрән оештыра;

11) жәмәгать тыңлаулары нәтижәләрән билгели;

12) тәкъдимнәрдән торган йомгаклау документи проектын әзерли һәм аны халыкка житкерүне тәмин итә;

13) куелган мәсьәләне тикшерү нәтижәләре буенча ачык тыңлауларда кабул ителгән тәкъдимнәрне һәм тәкъдимнәрне рәсмиләштерүне оештыра һәм аларны Жәмәгать тыңлауларын билгеләгән поселок советына яки поселок башлыгына тапшыра.

10.5. Жәмәгать тыңлауларын жирлек башлыгы яки рәсми рәвештә аларга вәкаләтле кеше алып бара.

10.6. Халык тыңлауларын үткөрү вақыты, аларны үткөрү вақыты һәм урыны турында жирлек халкына хәбәр ителгәннән алып, ачык тыңлаулар нәтижәләре турында нәтижә рәсми рәвештә игълан ителгән көнгә кадәр 3 айдан артык була алмый, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрақлардан тыш.

10.7. Шәһәр төзелеше эшчәнлегә мәсьәләләре буенча ачык тыңлауларны оештыру һәм үткөрү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып башкарыла.

11. Халык тыңлауларын үткөрү

11.1. Жәмәгать тыңлаулары эш көннәрендә үткәрелә, бәйрәм көннәрендә халык тыңлауларын үткөрү рәхсәт ителми.

11.2. Жәмәгать тыңлауларын ачу алдыннан бер сәгать дэвамында Жәмәгать тыңлауларын оештыручылар тарафыннан жәмәгать тыңлауларында катнашучыларны теркәү үткәрелә, анда катнашучының фамилиясе, исеме, әтисенең исеме, теркәлү адресы (паспорт яки башка документлар нигезендә, ул жирлек территориясендә даими яшәүне раслый) күрсәтелә.

11.3. Ачык тыңлауларда рәислек итүче ачык тыңлаулар ача һәм ачык тыңлаулар мәсьәләләре исемлеген, оештыручының ачык тыңлаулар үткөрү тәртибе буенча тәкъдимнәрен игълан итә, үзен һәм секретарьны тәкъдим итә, ачык тыңлаулар үткөрү инициаторларын күрсәтә. Секретарь әлегә Нигезләмәгә N 3 кушымтасы буенча форма буенча ачык тыңлаулар протоколын алып бара.

11.4. Жәмәгать тыңлауларында түбәндәгә Эш регламенты билгеләнә:

төп доклад өчен вақыт 30 минут эчендә бирелә;

содокладлар өчен 10 минутка кадәр;

доклад һәм содоклад буенча сорауларны тикшерү өчен 60 минутка кадәр;

бәхәсләрдә чыгыш ясау өчен 5 минутка кадәр.

11.5. Жәмәгать тыңлауларында рәислек итүче Жәмәгать тыңлауларын үткөрү тәртибен үтәүне тәмин итә. Бәхәсләрне ачу өчен, жәмәгать тыңлауларында рәислек итүче, аларның тәкъдимнәре керү тәртибендә, жәмәгать тыңлауларында катнашучыларга сүз бирә. Әгәр дә жәмәгать тыңлауларында чыгыш ясаучы чыгыш ясау өчен регламентта билгеләнгән вақыттан артып китсә яки фикер алышу мәсьәләсеннән читкә тайпылса, жәмәгать тыңлауларында рәислек итүче чыгыш ясаучыга кисәтү ясарга, ә кисәтү исәпкә алынмаса чыгышны туктатырга хоуклы. Жәмәгать тыңлауларында катнашучыларның һәрберсе асылда бер үк мәсьәлә буенча бер тапкыр чыгыш ясай. Жәмәгать тыңлауларында катнашучыларның кабат чыгышлары бары тик рәислек итүченең рәхсәте белән генә рәхсәт ителә.

Жәмәгать тыңлауларында катнашучылар, рәислек итүченең рәхсәтеннән башка, жәмәгать тыңлауларында чыгыш ясау хокукына ия түгел. Югарыда күрсәтелгән таләпләрне бозган һәм жәмәгать тыңлаулары вақытында тәртипне бозган жәмәгать тыңлауларында катнашучы, жәмәгать тыңлауларында рәислек итүчене

кисәткәннән соң, жәмәгать тыңлаулары уздырылган залдан чыгарылырга мөмкин.
11.6. Чыгыш ясау хокукы алган жәмәгать тыңлауларында катнашучылар булып чыгыш ясаучылар сыйфатында теркәлгән һәм (яки) жәмәгать тыңлаулары мәсьәләләре буенча үз тәкъдимнәрен һәм тәкъдимнәрен халык тыңлаулары уздырылган көнгә кадәр 3 эш көннәннән дә соңга калмыйча язма рәвештә керткән кешеләр тора.

11.7. Башка жәмәгать тыңлауларында катнашучыларга чыгыш ясаучы буларак теркәлгәннәрдән тыш, рәислек итүче жәмәгать тыңлауларында да чыгыш ясау хокукы бирә ала. Тыңлауларда чыгыш ясарга теләүчеләр бары тик рәислек итүченең рәхсәте белән генә сүз ала.

11.8. Жәмәгать тыңлауларын оештыручылар жәмәгать тыңлауларында катнашырга теләүчеләргә жәмәгать тыңлаулары үткәрелә торган бинага киртәсез керүне тәмин итәргә тиеш.

11.9. Жәмәгать тыңлауларында катнашучыларның чыгышлары тәмамлангач (яки бирелгән вакыт узгач), жәмәгать тыңлауларында рәислек итүче аларга төгәлләүче сораулар һәм сорауларга җавап бирү өчен өстәмә вакыт бирергә мөмкинлек бирә.

11.10. Жәмәгать тыңлауларында катнашучылар үз тәкъдимнәрен төшерергә һәм (яки) башка жәмәгать тыңлауларында катнашучылар тәкъдим иткән тәкъдимнәргә кушылырга хокуклы.

11.11. Жәмәгать тыңлауларын үткәру нәтижеләре буенча, әлеге Нигезләмәгә 4 нче кушымта нигезендә, жәмәгать тыңлаулары нәтижеләре турында нәтижә рәвешендә рәсмиләштерелгән, җирлекнең вәкиллеке органына яки җирлек башлыгына тәкъдимнәр (тәкъдимнәр) кабул ителә.

Жәмәгать тыңлаулары нәтижеләре турында нәтижә ачык тавыш бирү юлы белән жәмәгать тыңлауларында теркәлгән катнашучылар санының гади күпчелек тавышлары белән кабул ителә. Тыңлауларда катнашкан һәр кешенең бер тавышы бар, ул аны тыңлаулар кысаларында эшләнгән киңәшләрне исәпкә алып, Экспертлар тәкъдим иткән җирле әһәмияттәге мәсьәләне хәл итү вариантларының берсе өчен бирә.

Жәмәгать тыңлауларында катнашучылар җирле әһәмияттәге мәсьәләне хәл итүнең барлык вариантларын кире каккан очракта, Жәмәгать тыңлауларын оештыручы, әйтелгән искәрмәләрне һәм тәкъдимнәрне исәпкә алып, тыңлауларда билгеләнгән вакыт эчендә йомгаклау карарын эшләп бетерә. Яңартылган карар (карарлар) кабат жәмәгать тыңлауларына чыгарыла. Җирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча өстәмә жәмәгать тыңлаулары саны чикләнми.

11.12. Жәмәгать тыңлаулары протоколы жәмәгать тыңлаулары уздырылган көннән алып 5 эш көне эчендә рәсмиләштерелә. Протоколда тыңлауларда катнашучыларның тыңлаулар барышында әйтелгән фикерләре һәм позицияләре мәжбүри рәвештә чагылдырылырга тиеш. Жәмәгать тыңлаулары протоколына жәмәгать тыңлауларында рәислек итүче һәм секретарь кул куя.

11.13. Жәмәгать тыңлаулары уздырылмаган дип санала:

әгәр дә жәмәгать тыңлауларында катнашучылар аларны үткәру өчен билгеләнгән көнне, вакытта һәм урында килмәселәр яки жәмәгать тыңлауларында катнашучылардан фикер алышуга куелган мәсьәләнең асылы буенча тәкъдимнәр һәм киңәшләр килмәсә;

әгәр аларда хокуклары һәм мәнфәгатьләре ачык тыңлауларда каралган мәсьәләләргә кагылган торак пункт халкы катнашмаган булса;

җирлек халкына һәм жәмәгать тыңлауларында катнашучыларга жәмәгать тыңлаулары үткәру турында тиешенчә мәгълүмат бирелмәгән очракта.

11.14. Кабат тыңлаулар датасын билгеләү турында карар Жәмәгать тыңлауларын үткәруне оештыручы тарафыннан 3 көн эчендә кабул ителә.

Законлы мәнфәгатьләре кагылган кешеләргә кабаттан жәмәгать тыңлаулары

үткөрү өчен язма хәбәрләр жиберелә.

Кабат Жәмәгать тыңлауларын үткөрү турында мәгълүматны әлеге положениедә билгеләнгән тәртиптә Жәмәгать тыңлауларын үткөрүне оештыручы тәэмин итә.

12. Жәмәгать тыңлаулары нәтижәләре

12.1. Жәмәгать тыңлаулары нәтижәләре буенча халык тыңлауларын үткөрүне оештыручы 5 эш көне дәвамында жәмәгать тыңлаулары нәтижәләре турында нәтижә ярый һәм аны рәсми рәвештә игълан итә.

12.2. Жәмәгать тыңлаулары кысаларында кабул ителгән йомгаклау документы жирле үзидарә органнары һәм вазифаи затлары өчен тәкъдим итү характерында.

12.3. Жирлек Советы үткәргән тыңлаулар нәтижәләре турында нәтижә нигезендә эзерләнгән жирлек Советы карары проекты жирлек советының чираттагы утырышының көн тәртибенә кертелә.

12.4. Жирлек Советы утырышында аның Рәисе (яки башка вәкаләтле зат) ачык тыңлаулар нәтижәләре турында хәбәр итә.

12.5. Жирлек башлыгы 15 эш көне дәвамында жәмәгать тыңлаулары нәтижәләре турындагы нәтижәне карый һәм тиешле муниципаль хокукый акт эзерләү турында Карар кабул итә.

12.6. Кабул ителгән карар жирлек Советы, жирлек башлыгы карары, жәмәгать тыңлаулары нәтижәләре турында нәтижә нигезендә эзерләнгән, билгеләнгән тәртиптә рәсми рәвештә игълан ителергә тиеш.

12.7. Жәмәгать тыңлаулары материаллары 3 елдан да ким булмаска тиеш, алар жирлек советында һәм жирлекнең башкарма комитетында сакланырга тиеш, ә бу срок тәмамлангач, билгеләнгән тәртиптә архивка саклауга тапшырыла.

12.8. Гражданның ачык тыңлаулар нәтижәләре буенча кабул ителгән карарларны Россия Федерациясенә гамәлдәге законнары нигезендә билгеләнгән тәртиптә шикаять итәргә хокуклы.

13. Процедураны бозган өчен түрәләренең җаваплылыгы

Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткөрү

13.1. Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткөрүнең каралган тәртибен бозган вазифаи затлар гамәлдәге закон нигезендә җаваплылыкка тартыла.

Кушымта N 1

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы
Иске Илдерек авыл җирлеге территориясендә
халык тыңлауларын үткәрүне оештыру тәртибе турындагы
нигезләмәгә

ГАРИЗА
халык тыңлауларын билгеләү турында

Без, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Иске Илдерек авыл җирлеге территориясендә яшәүче, сайлау хокукына ия һәм 18 яшькә җиткән Россия Федерациясе гражданны,

---

(Җирлек советы, җирлек башлыгы, күрсәтергә кирәк)
муниципаль хокукый акт проекты буенча ачык тыңлаулар билгеләү турында

—

—

—
(муниципаль хокукый акт проекты төрәнең исеме һәм исеме күрсәтелә)

Бу мөрәҗәгатькә түбәндәге документларны кушабыз:

- 1) муниципаль хокукый акт проекты,
халык тыңлаулары;
- 2) инициатив төркем Исемлеге;
- 3) гражданның инициатив төркемен булдыру турында протокол

Кушымта N 2

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы
Иске Илдерәк авыл җирлеге территориясендә
халык тыңлауларын үткөрүне оештыру тәртибе турындагы
нигезләмәгә

Инициатив төркем Исемлеге

Без, түбәндәге имзалаучылар, түбәндәге сорау буенча җәмәгать тыңлауларын үткөрүне хуплыйбыз: _____

N п/п	Инициатив төркем әгъзасының фамилиясе, исеме, әтисенең исеме һәм туган көне	Яшәү урыны адресы	Элемтә телефоны номеры	Паспорт яки паспортны алыштыручы документ сериясе, номеры һәм датасы	Шәхси имза
-------	---	-------------------	------------------------	--	------------

Кушымта N 3
Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы
Иске Илдерек авыл җирлеге территориясендә
халык тыңлауларын үткәрүне оештыру тәртібе турындагы
нигезләмәгә

Жәмәгать тыңлаулары протоколы

Жәмәгать тыңлаулары протоколы № _____ 20__ ел

Сорау буенча _____

Халык тыңлауларын үткәрү инициаторы _____
_____

Халык тыңлаулары үткәрү турында хәбәр итү көне _____

Жәмәгать тыңлаулары уздыру урыны _____

Жәмәгать тыңлаулары башланган вакыт
_____

Жәмәгать тыңлауларын тәмамлау вакыты
_____

Тәкъдимнәр һәм искәртмәләр
_____
_____
_____

Рәислек итүче
жәмәгать тыңлауларында _____
(имзасы) _____ (Ф. и. о.)
Жәмәгать тыңлаулары секретаре _____
(имза) _____
(Ф. И. О.)

Кушымта N 4

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы
Иске Илдерек авыл җирлеге территориясендә
халык тыңлауларын үткәрүне оештыру тәртибе турындагы
нигезләмәгә

Жәмәгать тыңлаулары йомгаклары турында нәтижә
" _____ 20__ ел _____

Жәмәгать тыңлаулары билгеләнгән: _____

Жәмәгать тыңлаулары мәсьәләсе:

1. _____
2. _____

Тәкъдимнәр, жәмәгать тыңлауларында катнашучыларның тәкъдимнәре,
тәкъдимнәр, күрсәтмәләр буенча тавыш бирү турында мәгълүмат
N п/п жөмлә тексти N п / п кабул ителгән
(кире кагылган)

- 1.
- 2.
- 3.

Жәмәгать тыңлаулары нәтижеләре буенча нәтижә _____

Рәислек итүче
жәмәгать тыңлауларында _____
(имза) _____

(Ф. И. О.)

Жәмәгать тыңлаулары секретаре _____
(имза) _____

Аксубай муниципаль районы
Иске Илдерек авыл җирлеге башлыгы:

В. Альметкин